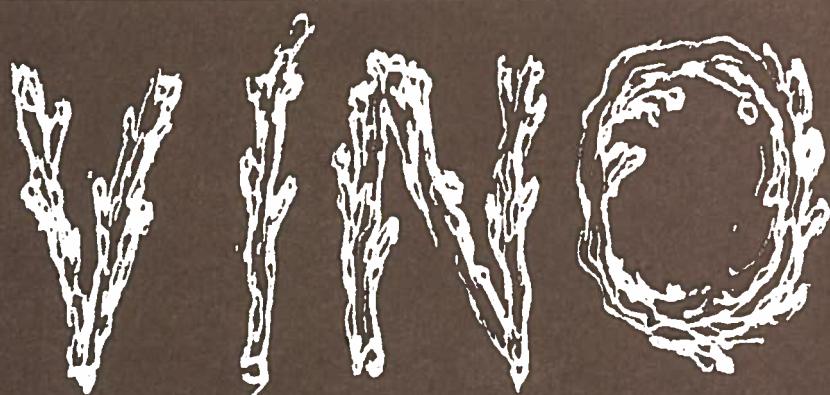




časopis pro současnou poezii



2

1 9 9 7



17 - 12 - 1997  
Vážení přátelé,

pro ty, k nimž se nedostalo 1. číslo **Psího vína**, upřesňujeme ještě jednou:

Sběračsko redakční kolektiv ve složení

**Martin Josef Stöhr**, 1970, autor sbírky *Ted' v noci*, a dosud publikující v časopisech *Souvislosti*, *Host*, *Proglas*, *Modrý květ*, *Literární noviny* aj.,

**Jaroslav Kovanda**, 1941, autor sbírek *Milý bratranče* a *Osiny* a větší básnické skladby *Zlínská osma*, který publikoval v *Divokém víně*, *Literárním měsíčníku*, *Svědectví*, *ZVUKu*, v *Literárních novinách* (člen PEN klubu),

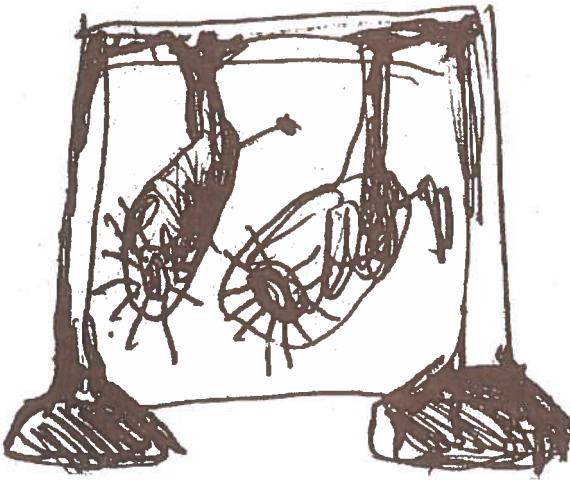
předkládá „široké básnické veřejnosti“ časopis, který by se měl zabývat především poezíí.

**PSÍ VÍNO** nechce být platformou nějak programně zatiženou, ale má ambice stát se zrcadlem? salónem? básnické tvorby, která se vyskytuje t. č. v Čechách a na Moravě.

Jestliže jsme minule psali, že chceme publikovat především verše psané česky, porušujeme hned ve 2. čísle tuto rozvalu - a jsme rádi, že se nám podařilo do vydání zařadit texty několika slovenských autorů (i překlad básně od Renaty Putzlacherové-Buchtové, autorky příšici ve své rodné polštině).

Se sběrem příspěvků pomáhal **Vratislav Färber**, 1952, který se stydlivostí jemu vlastní chce pouze uvést: básně publikoval v různých časopisech...

Nově zařazujeme taky **KULÉR**, kde bychom chtěli tisknout kratší kritické statě, zprávy, upozornění na vydané knížky apod.



Jiří Dynka

Motýli.

Slunečním. Chemickým průmyslem pro plet'. Regeneruji.  
Chlorofylem. Jasanovým, jilmovým... Multivitamínovým.  
Spermatem Hyakintha, Narkissa. Regeneruji.

Motýli.

Jazyk v ústech až Rudý  
mlaskavý točivý špičkou.

Motýli.

Jazyk v ústech až Rudý  
mlaskavý točivý špičkou. Podráždění jazyka třešní.

Motýli.

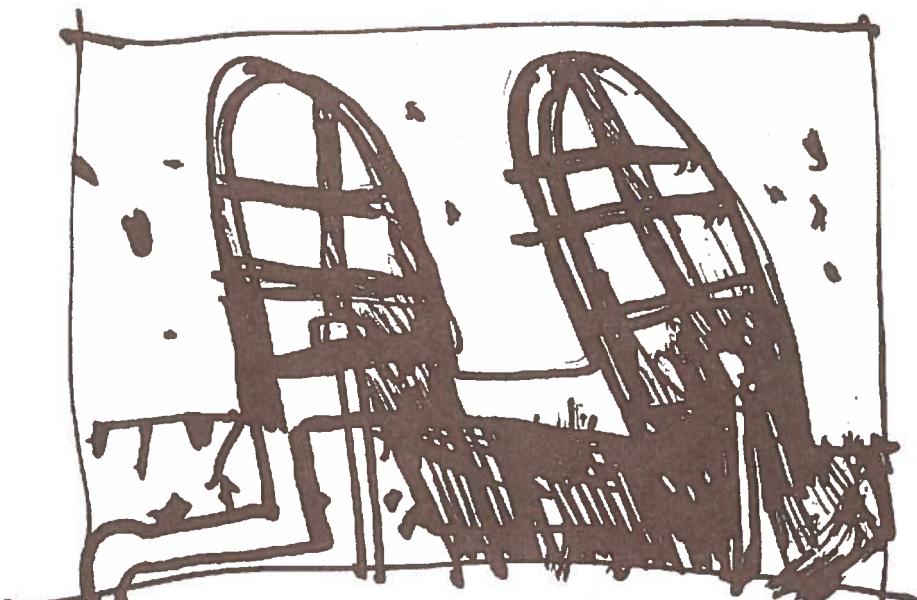
Jazyk v ústech až Rudý  
mlaskavý točivý špičkou. Podráždění jazyka višní.

Motýli.

Světlkuji; v placentě! Embryologickém.  
Meteorologickém!

Motýli.

K neznámým účelům. Mohu se čist Žluť pomerančové šlávy se žlutí  
pampeliškové šlávy? Tisicitygří.



## **Jan Novák**

### **Třetí: Tětí Otovi Dedkovi**

*jsou útlé blasy pro smrt?  
nosnější slůvka pro tání?*

1  
už přicházíme s impulsy silnějších pulsů  
skandujete: my chceme víru my chceme víru  
co - *ublížit?*

vy hvězdy znovu tající  
váš zářící zázrak znovuzrození  
*člověče -*

2  
- prach jsi a v prachy až se obrátíš cvak

3  
hle naše krajina svědomí  
jak jedinečná naším sluncem kompromisu

*a její průzračná země*  
však i z ní vychystáme žeň která nás sprostí viny

až vzdálení  
vzdáleni ve skalách s topením s teplou vodou --

4  
sestupte s písni k početí chleba  
zde na zemi zdenazemizde naz emizd ena zemiz de n azemi  
zde

5  
vůle je oheň s nejkratším dýmem  
vůle tě vynese na vrchol vzplanulý vstaneš:

*i zde led věčný*  
krví tak nabíráme do pravd  
samí hráči s prázdnem nejdůkladnější z hráčů i proroků  
v nejdůkladnější z her

6

ne nebudou se dít divy  
jsme nasyceni  
- *ty který chtěls prožít* který ústí řeky hledal  
jsi u pramene  
který očekávals bouři  
nepřipraven na déšť teď vybíráš žáby  
cpeš si je do úst

7

bytí člověka a úmysly povodní  
jejich řeči způsob hledání pravdy a její tvar společné řeči  
z těžkopádných dřev odkud není úniku

je umírání

*to abychom neodcházeli bez vin?*

8

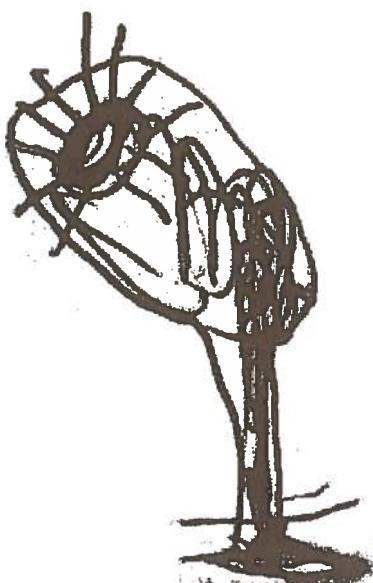
rzí  
i za nocí zůstáváme při vědomí

ústa vesmíru pevně doléhají k ústům země

*dohlédneme až k smrti*  
*ano*

*ale teď pojďme sáňkovat*  
*ano*

TĚTÍ



**Petr Havlina**

### **Odejít**

V krajinách srdce  
strach  
Ze zlého z věže  
odcházíme střežen  
Zpomalený štěkot psa

**XXX**

ale uvnitř  
srdce saje  
trny

## *Evžen Turnovský*

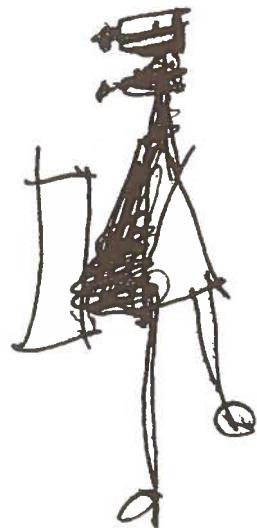
### Táta

Masožravá  
špitální postel  
mu načala bedra  
Když už byl do živého  
vrhla se na paty  
Prýštěla krev i z nich  
Měsíce jsem mu chodil  
denně čistit ty rány  
Zlehka všíranou mastí jsem  
bojoval prohraný zápas  
Většinou mlčel  
Jen modré oči propadlé  
do hlubin kosmatých očnic  
stále slyšely operní hudbu  
Pak jednou řekl *Umřu*  
*a chci ti říct -*  
Zchváceně opřen o veřej svého  
posledního dne  
zahlédl možná  
tajemství noci Chtěl se podělit  
Možná že v nespavé bolesti  
našel kód k šifrám mých hodin  
které já zatím  
neumím číst *Umřu a*  
*chci ti říct -*  
A já jsem ho přerušil  
nejnapou útěchou  
Do smrti nezvím  
oč jsem se připravil  
Děsivá možnost:  
Toužil třeba vyslovit jen  
*Umřu*  
*a chci ti říct*  
*že je mi úzko*



### Sen

V tu dobu kdy se člověk vrací  
já nemám odkud  
Čas jsem nechal odvánot jak dech  
Blaženě unikám do strmé krajiny spánku  
kde potkávám  
sny o snech



### Dialo

Spust'  
Ano  
Notak  
Snažím s  
No tak  
Nejde t  
Zastav  
Ano  
Notaknotak  
Usiluji  
No  
Nemoh  
N!  
Ani to ani o  
Mlll č!

### Země

Kdo jsi  
má osmnáctá  
rybářko oděná  
do sítě bez ok Člun  
nabírá dnem  
Kde jsi  
má osmnáctá  
Kam mne  
vlečeš v síti  
posledního studu  
Co je to za břeh  
na döhled  
Kdo jsi

Ach ano

Jsem však já už já?

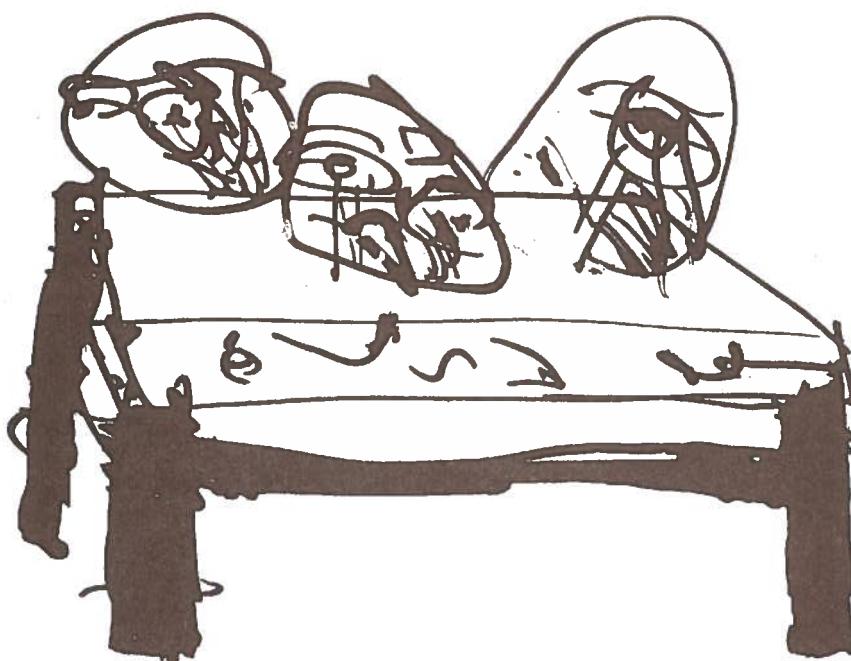
### Lití kůže

Zády  
o zed'  
Litina husí  
kůže Polibek  
chladu Jen  
náhlé  
poklesnutí  
hlasem Náhodné  
procitnutí  
do tmy

### **Hraniční pohoří**

Psi kňučí podzimním mrazem  
 Zčernaly muškáty  
 A tobě naráz vystavili pas  
 Tam  
 A nemáš cesty zpátky  
 Noc co noc pálim  
 Dlouhé dívčí vlasy  
 A sama Za tebou Tajně  
 Překračuji  
 hraniční pohoří  
 Pohoří Nemluvnosti  
 Pohoří Hluchých slepců  
 Pohoří Nežádostí  
 I průsmyk Radost ticha  
 Pod skalami Zapomnění bivakuji  
 Ale stále  
 všechno  
 v sobě nesu  
 Dál se nedostanu

Tlustí kohouti kříčí  
 do rozbřesku  
 podzimním mrazem zčernalého



### **K vrácení**

Ještě chvíli španělsky  
 ještě chvíli vytleskávat  
 obrátit kapsy  
 Všechno co kvílí  
 je k vrácení  
 ty taneční kroky  
 jsou už zastavené  
 obrátit matrace  
 Kdo není lhářem  
 ať opustí hru  
 nechodí do školy  
 nespí v parku  
 obrátit vklady  
 Ještě chvíli španělsky  
 u nás na vsi  
 se ani jinak netančí  
 a také nelze  
 obrátit křík

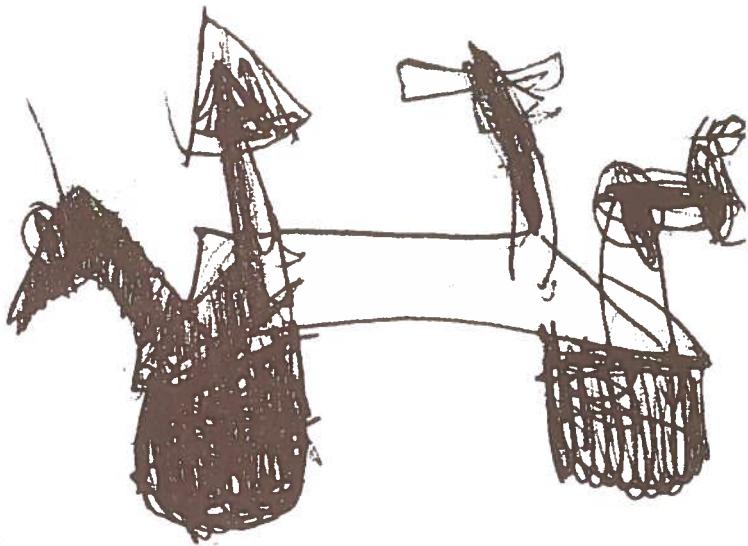
### **Ženské noci**

To mšeňské jablíčko  
 Ta podoba s obranným granátem  
 Ale tos' ty  
 Ano tos' ty  
 Černá i bílá Bereš do rukou  
 něco ze Země něco z Pomezi  
 temné i svaté  
 Kreslís slova o přežití a kříží ruce  
 před obličejem  
 „Kdy to minulo?“  
 „Proč to hoří?“  
 Ženská v noci  
 je géniem místa  
 kde uléhá  
 jako je rárem  
 kde vstává  
 Zůstává vůně  
 a krvavé skvrny

*Milan Hrabal*

### jedna bázeň

tehdy  
za nehty hlínu  
bylo to prosté: výkřik  
nepomáhal hbitě  
kříž vztyčený? spíš pyj  
nality jak žoldák  
nebe rozvalené nade vším  
volat? koho kam  
tak už to přišlo  
slzy skrz mlhu prolívané  
armagedon za humny



### teplo

patrně odněkud  
někam  
zavlečeno vyvětráno  
s hlísty promícháno  
není  
prasata pochrupují  
noc opakuje pakty a pak  
ty jsi kde zde  
dotyk uvnitř?  
vlhké ovanutí co zmámi?  
nepřemýšlej! hřej!

### *Ondřej Slabý*

#### Zvracení hvězd

Vždy několik nocí na začátku podzimu  
můžete vidět, jak z nebe padají hvězdy.  
Snad mě nebude obviňovat z rasismu -  
jako by černochovi pukaly hnající vředy.

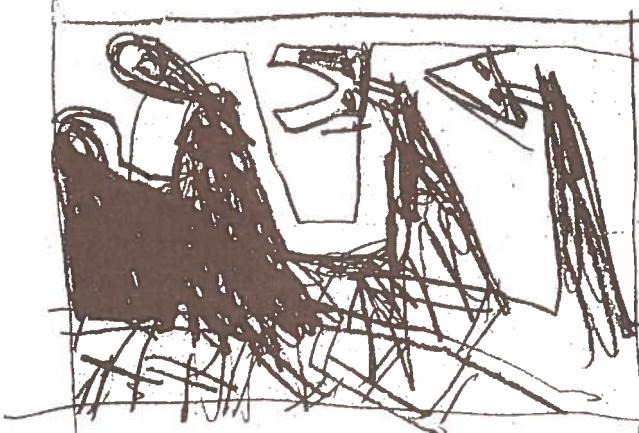
Vracím se domů a pouliční lampy nesvítí,  
hvězdy tečou jako olejové barvy z tuby  
syfilického malíře toužícího po listí.  
Nakonec prolezou zemi mezi zuby,

aby o dušičkách hřály pěkně odspodu,  
když dědečkové vycházejí popolední hospodu  
a babičky slavnostně se nastrojí.

Ale to už jsem pozvrazel stromů nevím kolik  
a nejlepší přátele sihl urazit tolik,  
že hvězdy lítaly od úst až z trávicího ústrojí...

### fialky

samota vstoupila  
neohlášena a  
neoděna  
a neboť především je žena  
chtěla se svléci  
i z nahoty  
umlkla vůně fialek pod oknem  
na věži v údolí  
se zvon oběsil  
jen svíňky odulé  
slopají temno zpod kamene  
tátova kosa rozezněla  
zahrada šlavnatou smrtí  
bez těch drobných květů  
nebylo by v srdci mém  
k hnuti



*Radek Fridrich*

## Ohníč-Hrobce

Jsou místa, jež znějí sladce,  
chutnají po bohu.  
A já vím, že nikdy nedojdu  
k terčům jejich návsí.  
Stačí však vzdálené zásnění.

Jsou místa, která hlomozí,  
hrubým hlasem volají,  
usychá v nich hrudný splín.  
Tam pospíchám, tam vystoupím,  
tiše se schoulím.

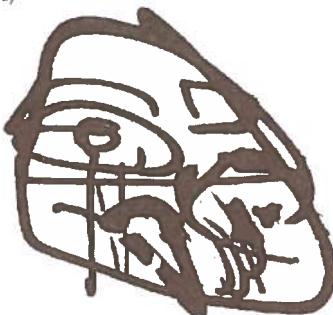
*/v poli nad Božtěšicemi, vzdálený blas,  
Ústí nad Labem, slunečno, poledne/*

## Hák

V křeči zkrocené prsty jasanů.  
Plá soumrak lunární krví.  
Hospodář z háku odřezává kusy ovčího.

U silnice leží, k sobě přitisklí,  
Rumrich: Ewald, Wilhelm, Emil Otto,  
tři bratři.

Orosený kříž,  
pohaslé výkřiky beranů.  
Enigma letopočtu 1914-1918.



*Věra Vávrová*

**XXX**

Jen ohryzek  
zbylý  
V něm tajemství  
- kostra jádřince

Miláčku!  
... a zvony  
odeznělé

Srdcerváč do láku  
naložený

a já?  
Stále ve tvé vatičce  
skelné...

## Lastura pouště

Doors  
... a otevírají se peřeje  
Jemná zvonkohra  
promlouvá pověřím  
Odezíráš mi ze rtů  
Odmlíka mlčení  
Bráno mých odchodů  
Vůně borovice  
mezi rty proniklá  
Vzkazy dvou nevidomých  
Neudýchám...

*Roman Szpuk*

## První maják

Otačí se klíček ptačího zpěvu v zámku,  
vždy dveře se pootevřou, po vídce vpouštím ven,  
po vídce tmy - Hle rovnovážný stav  
červánků a úplňku: Spravedlnost slepne,  
nastavuje misky vah.

Poslední lano svitu se mi řítí do strže,  
sám s tmou já jediný zdroj zla jsem vesmírem.  
Má tma se šíří všemi směry tmou nevinnou.  
Co říci mám o pevnině, na níž stojím? Čí jsem hrou?

Jsem stržen z kůže domova a hledám ho po krvi.  
Ne, nemohu čekat, já, černající kdekoliv spočinu.  
Tápu zrakem - ó nejvyšší maják!  
Tam konec světelného lana?

*Vladimír Erker*

**xxx**

Zrcadlem řeky kdosi kráčí  
Měsíc s hlavou v oblaku

A čísi oči  
jimiž tápu  
zažehly večer  
noc a tmu

**xxx**

Pád sněhu  
anebo žhavých střel  
tajících pod patou pohledu

Laviny pohoří plynou do moří  
a hoří na popel jenž zebe

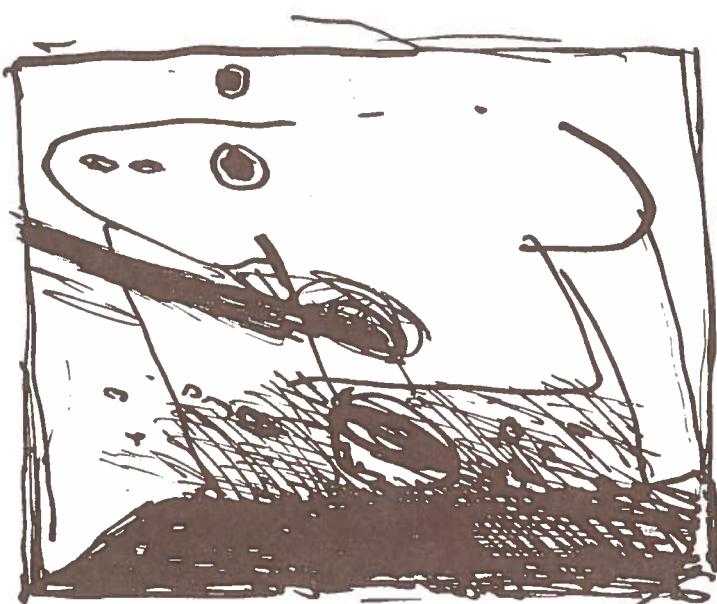
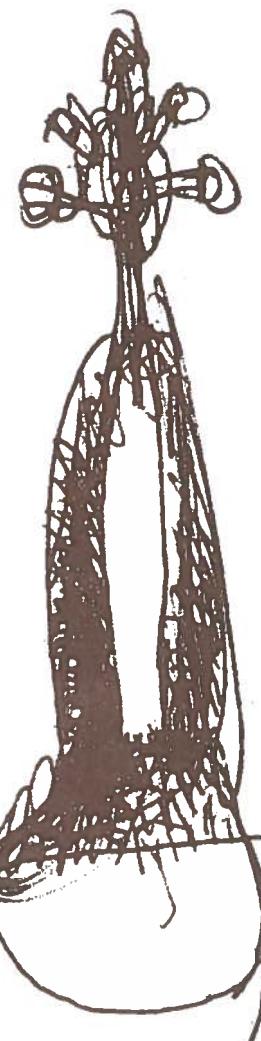
Za stěnu slyším déšť  
jak silí a umazává stíny

Tma nadostřel

Nekonečné oči nebe  
za něž nevidět

Tento svět

Odstředěná plástev medu



*Zdeněk Janík*

**Čas**

Čas vládce prostoru  
od Velkého třesku  
po Soudný den  
strážce paměti  
i zvestovatel věcí příštích  
hodinář dějin  
milosrdný lékař ran  
kyvadlo vesmíru  
v bludišti srdce  
i lusthausu světa

*Adam Suchý*

**xxx**

Jde milha  
z Kančích lesů  
až ke kostelním zdem

Nad krajinou černobílá  
duha  
z níž milosrdná noc  
ač plna snah  
vždy zahalí jen půl

pak

ve stejně pasti  
denního světa

slova se zadusí  
polknutým obrazem

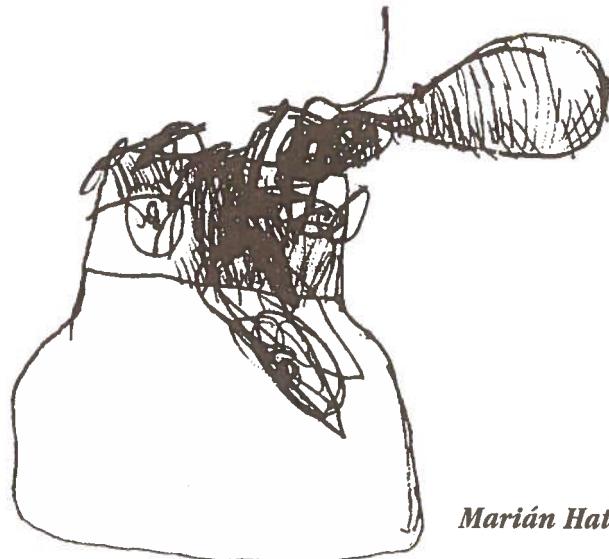
*Josef Hrubý*

## Venkovská báseň I

Vítr s barvou jablek  
usedá obkročmo na chalupy  
a mísi vápno  
do podzimních ohňů  
Pýr hořce  
Starost v křívkách polních cest  
Pod studeným nebem  
pastevci pes nízká tráva

Nad chalupou dým  
A pak ty v šátku  
schoulený uzlík  
za nímž listí opadává  
za nímž listí padá

I den krátký jako pokosená tráva



*Marián Hatala*

## Jeden bozk a už sa omieľame (jazvenie)

čosi do mňa rozprávaš  
svojím jazykom  
v mojich ústach

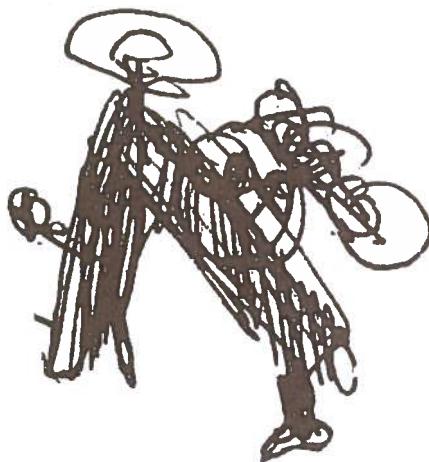
to isté rozprávam do teba  
svojím jazykom  
v tvojich ústach

ale vôbec tu nemôže byť reč o tom  
že by sme počuli aj niečo iné  
než mľaskanie  
a už vôbec tu nemôže byť reč o tom  
že by sa môj jazyk  
na samom konci mňa  
plazil v celom tvojom tele  
ba hniezdil v celej tvojej duši  
a sýril sa svojím tklivým spevom  
v jediných spoločných ústach

lebo už o chvíľu  
otvorené rany  
ešte bolestivejšie  
sa zatvoria

a za ústami jazvami  
kdesi v hrudi  
horká chuť slín

dvoch ktorí sa  
vždy v ústach toho druhého  
tajne navzájom  
opľúvajú



*Marián Hatala*

## Vybrať si

malú bielu stenu  
pred sebou  
a celé hodiny z postele  
pozorovať ako sa zväčšuje  
ako je stále belšia

potom s malými bielymi dverami  
uprostred  
čo sa zväčšujú  
a sú stále belšie

pozorovať očakávanú  
a pritom nepochopiteľnú  
prítomnosť tých dverí  
vedúcich  
z jednej prázdnnoty  
do druhej

celé hodiny

*Ivan Mojík*

### Vysoké Tatry

Sneh Láska hasne Ale jedle planú  
Jak harlekýni Načo jatriť ranu

Oblaky Banjo Breza v parku slzí  
Zatvorme účet keď nám hrozia skly

No skaly syčia Obzerá sa krištál'  
Ked' na poľane ženský úsmev pristal

Sneh padá Slalom Kde ste Eva Manci  
Ohnuté smrťou Dolámané v tanci

Na prsiach neba horia stigmy čudné  
Noc zaplatí raz naše troy súdne

Sneh Láska hasne Ale jedle planú  
Ó harlekýni Načo jatriť ranu

### Prístavná krčma v Pireu

Tú ranu mi zašijú  
Nezasiahlo kost'  
Žiarlil a pil rakiju  
Môj frajer môj host'

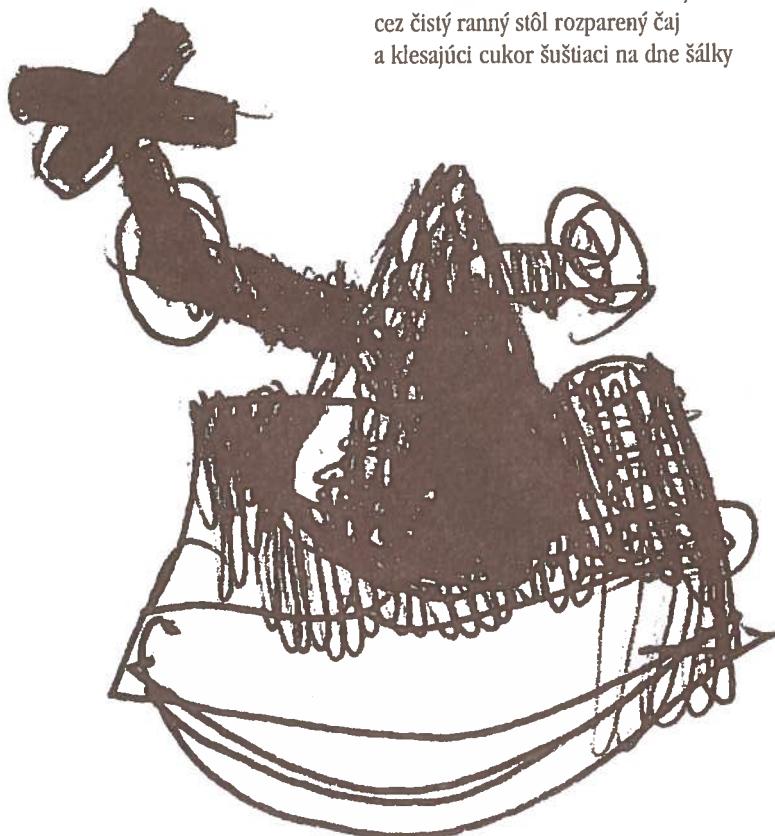
Nie sme predsa na kare  
Kde som bola? Tam  
So mnou v chambre séparée  
Sedel Kristus Pán

Sedel bozkal na ústa  
Fajčil spil sa tiež  
Kým on všetko odpúšťa  
Ty ma zabiješ

*Miroslav Bričk*

### Dorozumievanie

Kaviarne otvárajú oči  
príbory štrngocú ako vežičky  
narážajúce o seba v neoznačenej tme  
z lustrov opadáva falosné striebro  
a akýsi muž sem chodí občas zabudnúť  
Ale všetko je len hra  
ako sa dá zabudnúť  
ked' twoje vlasy praskajú  
ako strhnuté elektrické drôty  
a každý dotyk je o to zradnejší  
že si ho prežil  
Sviece žijú svoj krátky život  
polnoc sa dobýja  
do twojho riasnatého lona  
aká náhoda že som bol pri tom  
ale twoje výkriky ma načisto umlčali  
takže slová konečne nadobudli  
svoj skrytý význam  
a celá komunikácia sa uskutočňuje  
cez čistý ranný stôl rozparený čaj  
a klesajúci cukor šuštiaci na dne šálky





\* Básně *Sentinel Pogo a Strop* sepsala tvůrčí skupina Kocour, jejíž jádro tvoří Jiří Kirschner z Prahy a Vít Sýkora z Plané nad Lužnicí.

### *Sentinel pogo*

Plavala po schodech  
plavala hora sádla  
do přízemí se nořila  
lehce přidržovala se  
madla.

Rozlévala se po  
schodech  
kapala ze zábradlí  
a těžký měla dech.

Ztuhle brázdila  
k parketu  
a s ní kalorie ze  
supermarketu  
hodinky v knajpě  
pustě hodovala  
a další dvě strašně  
pogovala.

Hrozně se potila  
v kožních záhybech.

Praskaly parkety,  
beton i plech.  
Po té námaze do  
výčepu znovu vtrhla  
a vzápětí pod stůl  
potupně vrhla.

### *Strop*

Růžová lysá těla  
plavou mrakůvem  
prachu. Prosí o  
slitování kamennů na  
který padnou. Už  
pozdě a smrtelně  
zkřečí tečou a  
červenaj v kostní  
prach.

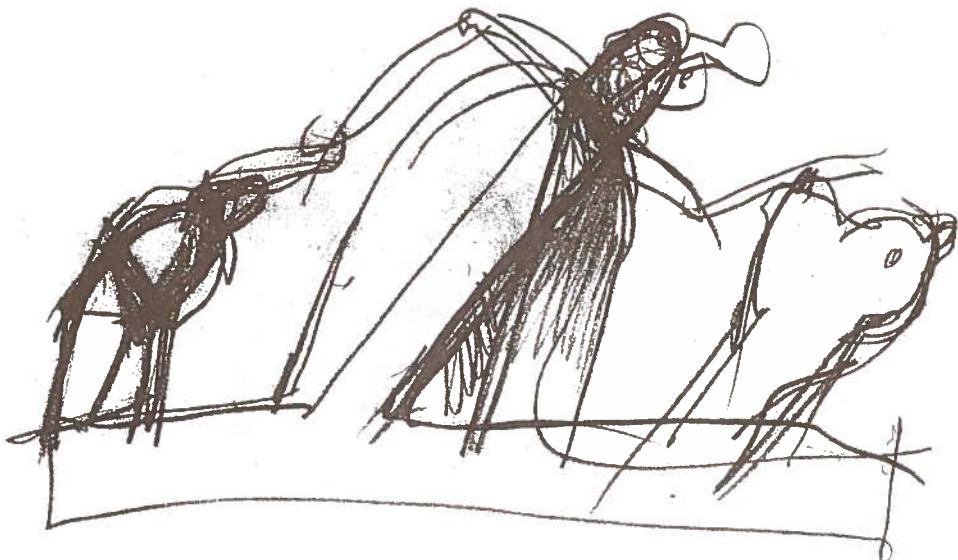
Na mechu se bělá plný  
zákrutů, špiní jej  
praskáním cévek.  
Škoda mechu, odporný  
mozku!!

Hlavý skáčou  
lesopěním, tu kámen,  
tu mladý kmínek - jež  
ještě ohne se,  
později už né.

V prostředku místa  
okní se les, uprostřed  
okna lesí se místo  
kouzelné.

Lžičkovar usmíváti se  
může na okolí, zná  
finty, jak rozdávati  
radost a staré  
smaltové nádobí.

Plné ulice  
penžoměnců malujou  
Hitlery na zdi a plivaj  
do vzduchu. Botama  
ovlivňují let. Mají  
hvězdu, jež jim dává  
směr. Polobosým  
ženám klapou zuby  
pod branami města.



## **Libor Martinek**

### **V Baku**

*Drahomíru Šajtarovi*

Na kufrech visačky „Expedice Ázerbájdžán“ určují směr cesty  
 Gorby vyhlásil prohibici Rychlík  
 zpomalil za sovětskými hranicemi  
 a nějaký venkován přes okno roztrpčeně  
 hledí na láhev od whisky Teplá v ní  
 voda se sirupem

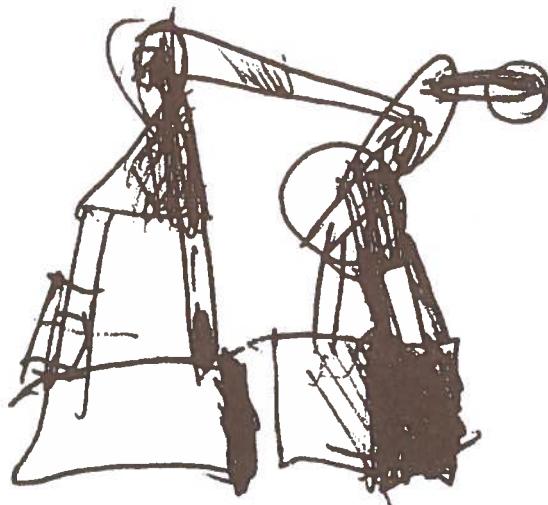
Přistáváme za světla Pustá krajina  
 vyprahlá jako poušť rozparcelovaná  
 rezavými trubkami strakatá  
 od černých naftových skvrn  
 Šokující pohled šokující horko  
 schovávám se rychle do stínu  
 a denně piju litry tekutin

Po čtyřech týdnech na stavbě  
 jsem poznal zač je toho loket  
 Byl za sedm kilo živé váhy Slunce spéká  
 kůži Chlapi mají věčně „pjerekur“  
 a nám nesmí zatuhnout dovezený beton  
 Sto metrů od nás plynová věž rozpaluje  
 vzduch doběla

Betonovým městem se prohání horký fén  
 „Baku - gorod vjetěrov“ říká elegantní Gafar  
 Holky první neděli probrečely Brzy  
 pochopily že je muslimští chlapci  
 mají za prostitutky (Na pláži se tři dívky  
 opalují nahoře bez Potom je bezpodmínečně  
 nutné ochránit dámské sprchy)

V zastrčeném krámku s knihami vybírám  
 vzácný suvenýr - Nizámiho *Sedm krasavic*  
 Krásná Viki je Ruska po matce Židovka po otci  
 babička byla Polka Až vystuduje  
 medicínu chce pracovat na Krymu „Víš že  
 Viktorie znamená vítězství - pobjeda?“

Gorby jak přišel tak odešel V Baku  
 lůza věšela elitu Nastaly antisemitské pogromy  
 Vítězství Pyrrhovo  
 Exodus



**Renata Putzlacherová**

### **Vnučka monarchie**

Pradědečku můj od Štýrského Hradce  
 blýskající auf ewig  
 knoflíky  
 c. k. uniformy  
 Ztracený někde  
 v meandrech pokolení  
 Dědové moji z kresů  
 tvrdí  
 a černozemní  
 Stejně ztracení  
 neskuteční  
 jak chut' okurků s medem  
 Dědové mí slezští  
 se zpívajícími srdeci  
 vcházející do země  
 buď - anebo  
 bez špetky pochyb  
 Rodiče moji mnohobřežní  
 Město mé královské  
 opeřené  
 kam jsem zoufale odjela  
 z města jedné věže  
 Dceruško moje plnokrevná  
 ještě nepociťující  
 syndrom oplocení  
 Minulosti má  
 haličská  
 Budoucnosti má  
 selská  
 evropská

*(Přeložil Libor Martinek)*

### Pes na procházce

Už mě to tu pěkně štve -:  
štěkat pořád u plotu,  
vybijet si věčně vztek  
jen na drátech. - Tu holotu,

co smrdí kolem taškami,  
to bez tak jenom poleká,  
ta nezdechne! - Má nadání  
ponižovat člověka

žvástem: „Je to Boží tvor - - -“  
Pysky láskou odulé!  
A jak tak projdou, s převahou,  
urval bych jim zátylek!

Už se na to vyseru -:  
stejně hlídám jenom strach,  
že mi láska sousedů  
k žrádlu jedu přímichá.

V noci zdrhnu! - Projdu se  
kolem hřbitova, jak duch - ,  
vylezu až na kopec  
a zaškrábu tam na boudu - :

za stolem v ní u knotu  
sedí ten, co kdysi šel  
z hospody a tesknoutu  
nes' jak žebřík bez šprušel - .

Močil dlouhou šňůru hvězd  
z černých nočních měchýřů  
a měsíc - malý krahujec  
šplíchal po zdech bílý trus.

Vyštěkl jsem: on hned též!  
A rozeřval se japonsky:  
„Ei-tó! ei-tó! ei-tó! hes!“  
Žhaví jako termosky,

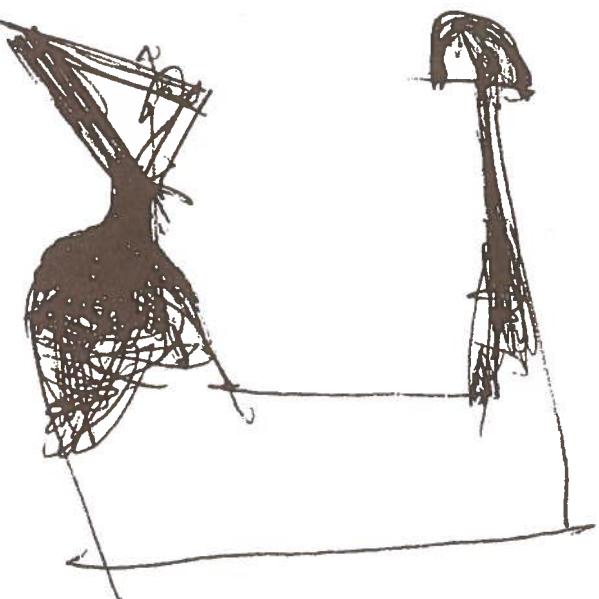
bušili jsme do drátů,  
a nemohli jsme na sebe - .  
Dneska v noci za ním jdu - :  
ať mě zase ojebé!

### Muchy

Když v pátek žárovky  
zčernaly od mušinců  
a obraz nad vchodem  
Stalin uprostřed  
Štefánik Beneš podobojí  
mouchami vychýlen  
teta Frantina  
posypala kamna DDT deštíkem  
a šlo se na kutě  
co nejdál  
Ráno ležely muchy  
všude kolem  
černé je moravské pole  
čili teta  
vzala holičkou lopatku a smeták  
a zatmění vyhodila oknem  
Moje milovaná teta Frantina  
v sobotu podvečer  
umyla dlážku rýžákem  
a ve Škvírách zrní /značky Daniel Defoe/  
osení na noc rozsvítila  
Ale sotva si utřela ruce do zástěry  
a strýc zapnul relé dvojlampovky  
- podlaha ještě sála sukotitá -  
už muchy pomalu  
tlačily na pilu  
už dveře k Věteřovu zase otvíraly  
ty ludry  
říkával strýc s plácačkou  
na moje uhry

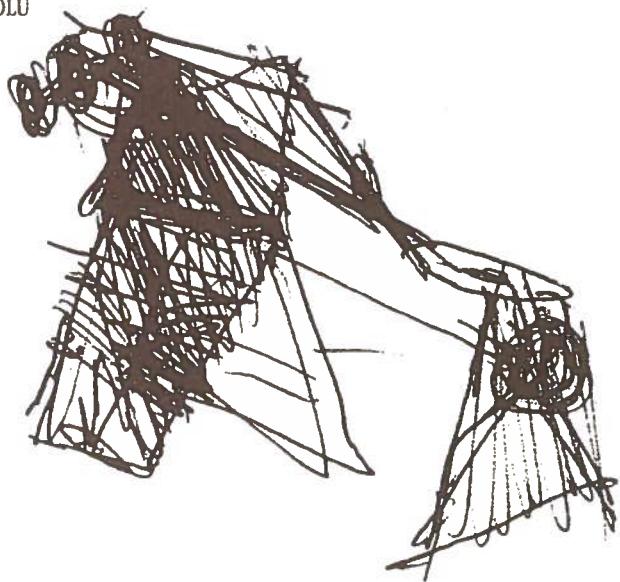
P.S.

Prý je básník... Čert to vem!  
Dělá, že je nevinný,  
když tam sedí za stolem  
a škrábe ty své psoviny.



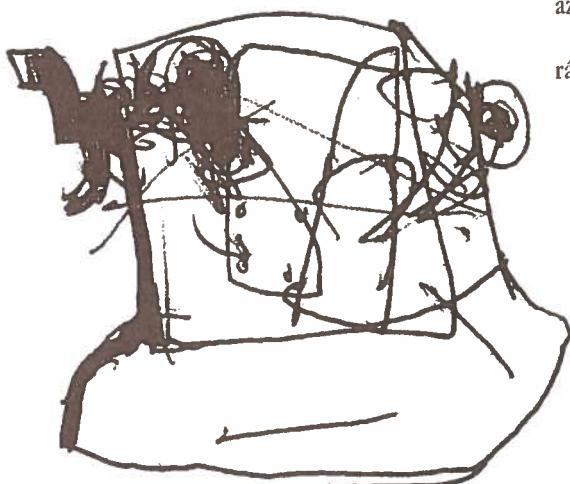
## *Michal Šanda*

OD FRÉZY MĚ PŘEŠÍBOVALI K PÁSU A VZÁPĚTI  
ÚDAJNĚ KVŮLI ZVÝŠENÉMU RIZIKU VZNIKU PRACOVNÍHO ÚRAZU  
NEBOŽ BYL DOTYČNÝ OPĚTOVNĚ PŘISTIŽEN POD VLIVEM ALKOHOLU  
CITUJU  
NA ODSTAVNOU KOLEJ MEZI BÁBY DO BALÍRNY K PAPŠERU.  
SAMOZŘEJMĚ VEJPLATA DOLU.  
papšer je dlouhej úzkej stůl s gilotinou na konci  
po kterym se posunuje lepenka  
ta se odvíjí z role  
a u břitu je měřítko nastavitelný na požadovanej formát.  
uríznutý pláty jako za francouzský revoluce hlavy  
se zakrvácenými vlasy a vyhaslýma očima  
a s cárem límečku košile přilepenym předsmrtnym potem na šíji  
padaj do drátěnýho koše.  
potom se štosujou ke zdi u skladu  
nebo přímo pod balicí pulty.  
norma je nařezat pro svoji a obě další směny  
nakulit role na příští den  
a abych se nudou nekopal do prdele  
hefnout bábám s těžšima pracema.  
naložit vyexpedovaný zboží na kamion vycítit vázací mašiny  
skáknot pro svačinu zamést  
a iniciativně si přenýtot okovy.  
galeje. Jean Valjean  
ostrouhal hůř: s rolničkou na noze.  
ale  
proč  
ne?  
květiny  
baby můžou puknout zlostí  
že si v my péči jenom mlaskaj. dokonce rozkvet  
i zmučenej pahyl ibišku.  
poslední spřízněná duše.



POSLEDNÍHO ANTICKÝHO FILOSOFA  
BOETHIA MUČILI TAK ŽE MU OMOTALI PROVAZ KOLEM SPÁNKŮ  
A ČTYŘI HRAVÍ BARBAŘI  
PO DVOU NA OBOU KONCÍCH LANA SE ZAČALI PŘETAHOVAT  
KDO S KOHO. DŘÍV NEŽ PRASKNE KALVA  
VYPOUKNOU OČI Z DŮLKŮ.  
at' už je to migréna nebo jak tvrdí Marie  
nastrádaná praedeliriální kocovina  
zatím ještě i skrz bolest  
v i d i m  
rozmažanej obrys svojí ruky pátrající  
v dóze s medikamentama po alnagonu.  
až zabere

rád bych tomu uvěřil.



## *Michal Šanda*

### TOALETNÍ STOLEK JE JEJÍ OITÁŘ.

klipsou si sepne neposedný pramínky vlasů z čela  
a než obrádně vyroloje rtěnku přesvědčí se letnym  
pohledem do zrcadla  
že nejsem nabízku. tehdy je plachá  
a zranitelná jako žirafa u vádí.  
pudr. rásenka. stíny. tužka na obočí. svatá relikvie  
flakon od Channelu No 5  
dávno už naplněnej obyčejnym parfémem  
jen kadidelnice  
a kasička na milodary schází.  
„už budu! zatím si vyber kravatu. košili  
máš vyžehlenou na ramínku  
na klíce!“ volá skrz přivřený dveře.  
běda kdybych vstoupil.  
tvrdí že líčení  
je pro ni intimnější než rozcapit stehna na gyndě  
nebo duši u zpovědi.

### KDO PROMAŽE ZEMSKOU OSU?

připomněla mi to Marie. až po jaký době  
si všimla jizviček na mym zápěstí a to jenom proto  
že jsem si je rozedřel páskem od hodinek  
a den na to zubař: ocelovým drátkem  
mi u údajně odumřelyho moudráku čistil kanálky  
a ta bolest.  
jakou asi musel zakoušet Toníček. inventář Bohnic. cvok.  
echtovní. já se tenkrát máznul s plným vědomím  
hrůznosti toho činu.  
cvok trpící utkvělou představou že mu v hlavě skřípe rezavějící zemská osa.  
k a z d á o t á č k a zeměkoule  
znamenala očistec.  
hlavu v dlaních jako zvíře schoulenej pod umyvadlem.  
na rozdíl od šlenců co maj běh světa v moci  
zároveň s bolestí mřel strachy  
že se zastaví.  
neuroleptika  
nezabraly. psychoanalýza. elektrošoky.  
až kotelník: ze sranky povídá  
„můj ty Tondo styd' se copak nevíš že kdo **maže** ten jede?“  
a zprvu vyděšenýmu Toníčkovi cmrndnul do dlaně  
z kanystru kapku topenářského oleje.

### TRANZISTORÁK V KABINĚ U ŘIDIČE VYHRAVÁ PÍSNIČKY NA PŘÁNÍ.

V PAUZÁCH DISKJOCKEY S PATŘIČNĚ PEPRNÝM KOMENTÁŘEM  
ZAHUŠTUJE ÉTER VZKAZY Z MEJDANŮ.

V DUCHU JSEM SE VŠEMA TĚMA CHLAPAMA

KLIMBAJÍCIMA V ŠICHŤÁCKYM AUTOBUSE.

POSLÉZE VSTOUPĚJ DO ZHASNUTÝ PŘEDSÍNĚ A JEN TICHO  
A VŮNĚ ŠUNKOFLEKŮ CHLADNOUCÍCH V TROUBĚ

JIM ODPOVÍ NA POZDRAV.

v ponožkách se vplížím do ložnice

políbit Marii.

kdyby tušila že si je nikdy neohřeju.

nandám si na talíř po okraj

otevřu Muškařské listy

a jim

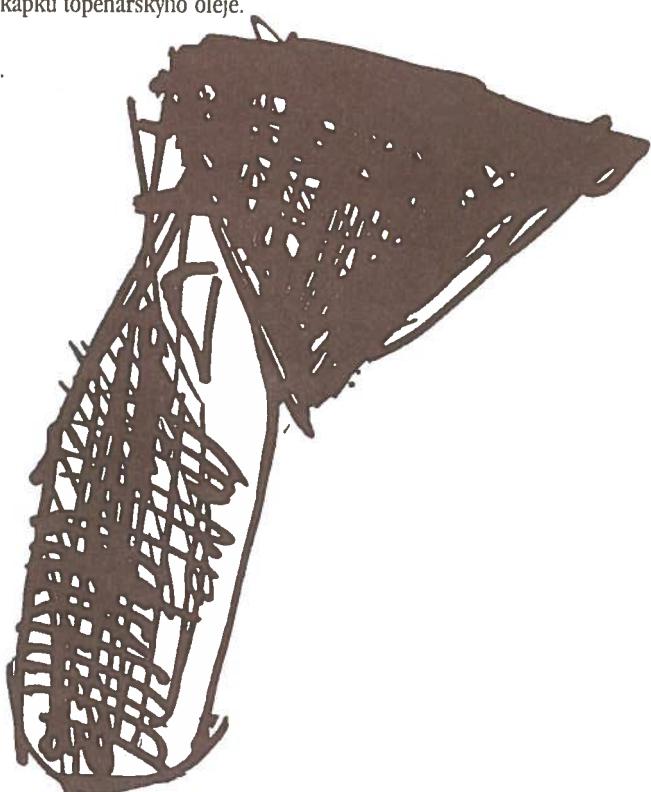
a čtu

naberu bagrem sousto

přelousknou odstavec.

mám uvázanou kompletní kolekci nymf z katalogu Orvisu

jenomže o p r u b o v a t je není kdy.





# k u l é r



W. H. Auden  
BARVÍŘOVÁ RUKA

Je to až zarážející, když se zeptáte mladých lidí obou pohlaví, co chtějí v životě dělat, kolik vám jich nedá ani rozumnou odpověď jako: „Chci být právníkem, hostinským, farmářem,“ ani romantickou jako: „Chci se stát badatelem, automobilovým závodníkem, misionářem, presidentem Spojených států.“ Překvapivě velký počet jich řekne: „Chci se stát spisovatelem,“ a myslí tím „tvůrce“ psaní. I když vám někdo řekne: „Chci být novinářem,“ je to pod dojmem iluze, že v tomto povolání bude moci tvořit. Ve skutečnosti mu třeba jde o peníze, ale vybere si nějakou dobré placenou podliterární práci, jako reklamní textařinu.

Většina těchto adeptů spisovatelství nemá žádné velké nadání k literatuře. To samo o sobě nijak nepřekvapuje; výrazný talent k jakémukoli povolání není nijak běžný. Co však překvapuje, že tak velké procento těch, kdo nemají žádný velký talent k žádnému povolání, hledá východisko právě v literatuře. Dalo by se čekat, že celá řada si jich bude namlouvat, že má nadání k medicíně nebo k inženýrství, ale není tomu tak. Je-li dnes mladý člověk bez talentu, nejspíš si vsugeruje, že touží psát. (Bezpochyby je spousta těch, kdo nemají žádné vlohy k herectví a přitom si představují, že z nich budou filmové hvězdy, ale obvykle je aspoň příroda obdarila slušně přitažlivou tvář nebo postavu.)

...Básník, malíř nebo hudebník musí přijmout jako fakt, že se gratuitní s užitečným v jeho díle rozchází, neboť vzpírá-li se tomu, bývá náchyný propadat bludu.

Kdyby se byl Tolstoj, když psal stař Co je umění, spokojil s tvrzením: „Je-li gratuitní a užitečné od sebe odtrženo, nemůže existovat umění,“ dalo by se s ním nesouhlasit, ale těžko by se mu to vyvratilo. Tolstoj však nebyl ochoten prohlásit, že nebyt on a Shakespeare umělci, nebylo by moderního umění. Místo toho se pokoušel přesvědčit sám sebe, že pouhá užitečnost - snad duchovní, ale stále užitečnost bez hravosti - postačuje ke vzniku umění, a to ho nutilo, aby byl nepoctivý a chvilík díla, jímž musel esteticky pohrdat. Pojem angažovaného umění a „umění-propagandy“ jsou prodloužením této hereze, a kdykoliv jí básníci propadají, přičina toho není, obávám se, ani tak v jejich sociálním svědomí, jako spíš v marnivosti; stýská se jim po minulých dobách, kdy básníci veřejný status mívali.

Opačnou herezí je snaha obestřít gratuitní jeho vlastní magickou užitečností, až začne básník pokládat sám sebe za boha, tvůrčího svůj subjektivní vesmír z ničeho - pro něho pak viditelný, hmotný vesmír není ničím. Mallarmé, který měl v úmyslu napsat věrouku nového univerzálního náboženství, a Rilke se svým pojednáním Gesang ist Dasein jsou hereziarchy tohoto typu. Oba byli géniové, ale ať je člověk obdivuje, jak jen může a musí, konečný dojem z jejich díla působí něčím falešným a neskutečným...

...V každé společnosti se vzdělávací zařízení omezují na ty činnosti a obyčeje, které ona společnost pokládá za důležité. V kultuře, jako byla ve středověkém Walesu, v kultuře považující básníky za důležité, budoucího básníka systematicky školili - tak jako v naší kultuře budoucího zubaře - a do ranku básníka ho připouštěli leprve poté, co dosáhl vysoké profesionální úrovně. V naší kultuře se budoucí básník musí vzdělávat sám. Snad se mu dostane příležitosti, aby chodil na prvotřídní střední školu a univerzitu, ale k jeho básnickému vzdělání mohou tato místa přispět totiž náhodně, nikoliv plánovitě. To má své nevýhody: Ve značné části moderní poezie, dokonce i v té nejlepší, se ukazuje právě ona nestota vuku, potrhlost a egoismus, které tak často projevuje samouk.

Nejenom že se básník jako takový musí vzdělávat sám, ale musí také uvažovat, jak si bude vzdělávat na živobytí. Ideálně by měl mít takové zaměstnání, které by ho nijak nenutilo zacházet se slovy. Když židé kdysi připravovali děti na rabinát, dávali je také vyučit kvalifikovanému manuálnímu řemeslu, a to nejlepší, co by mohli rodiče udělat - kdyby ovšem věděli, že se z jejich dítěte má stát básník - by bylo to, aby je dali v útlém věku na řemeslo. Bohužel to však napřed vědět nemohou, a tak až na velmi výjimečné případy jediným neliterárním zaměstnáním, pro něž je básník v jednadvacetí kvalifikován, je nekvalifikovaná manuální nádejnice. Ve způsobu obživy si průměrný básník musí volit mezi překladatelstvím, učitelstvím, literárním žurnalismem a psaním reklamních textů, z čehož všechny profese až na tu první mohou být jeho poezii přímo škodlivé, a dokonce ani překlad ho neosvobodí od příliš výlučně literárního života.

V dnešní době už samo vytvoření uměleckého díla je politickým činem. Dokud umělci existují a dělají to, co je těší a o čem jsou přesvědčeni, že by to dělat měli - i když to třeba není nijak zvlášť velké, i když třeba působí jenom na hrstku lidí - připomínají tím vládcům něco, co je nutno vládcům připomínat, že totiž ovládaní jsou lidé s vlastní tváří, nikoliv anonymní příslušníci veřejnosti; že Homo Laborans je také Homo Ludens.

Potká-li básník nevzdělaného sedláka, nebudou si možná mít co říct, ale potkají-li veřejného činitele, budou oba sdílet tentýž pocit nedůvěry. Vstoupí-li do úřední budovy, budou sdílet týž pocit zlých obav: možná že už se nikdy nedostanou ven. Ať jsou mezi nimi kulturní rozdíly jakékoli, v oficiálním světě zvěří oba onen pach neskutečnosti, v níž se s lidmi zachází jako s ciframi statistik. Sedlák snad po večerech hráje karty, zatímco básník píše verše, ale existuje jedna politická zásada, pod níž se podepsí oba, že totiž z toho půltuctu věcí, za které má být slušný člověk ochoten v případě nutnosti položit život, právo na hraní, právo dělat si legraci není to nejmenší.

Z originálu „The Dyers Hand“ (Random House, New York 1962) vybral a přeložil Stanislav Mareš

Publikováno v Sešitech pro mladou literaturu 10/1967

## AUTOŘI PSÍHO VÍNA

**Jiří Dynka**, narozen 1959 v Luhačovicích, publikoval v Souvislostech, Literárních novinách, v antologii Uprostřed průmyslové noci. Vydal sbírku Minimální okolí mrazicího boxu (1997).

**Vladimír ERKER**, narozen 1. 10. 1953 v Olomouci, kde vystudoval a žil do r. 1986. Od r. 1987 žije v Praze.

**Radek Fridrich**, narozen 1. 12. 1968, vydal sbírky Druhá strana (1994) - s Tomášem Řezníčkem, PRA (1996 - Protis), publikoval v Hostu, Welesu aj.

**Marián Hatala**, vydal „Moje udalosti“ PmD Mnichov 1990, „Zátišie s nočnými výkrikmi“, YaK Senica 1993, „Všetky moje smútky a iné výtržnosti“, Yak Senica 1995.

**Petr Hlavina**, narozen 1975.

**Milan Hrabal**, narozen 10. 1. 1954 ve Varnsdorfu, vydal básnické sbírky Sólo větru (1981), Čas pospíchá (1985), Nepřetržité sbírky (1989), Zrcadlo pro Quisoty (1990), Nepokoje (1994), Cokoli proměnlivého (1997).

**Zdeněk Janík**, narozen 7. 10. 1923, novinář, publicista, autor sbírek veršů pro děti Slovohrátky (1991), knížky esejů a mikropříběhů Stalo se (1992), přeložil román P. Bowlese Pavoučí dům (1995) a knížku pro děti od Ch. Keepinga Buližníček (1995).

**Jan Novák**, narozen 1938, vydal sbírku „Navštivte Peru!“, TORST (1996)

**Renata Putzlacherová**, narozena 15. 6. 1966 v Karviné. Aktivně se účastní literárního života v Polsku a České republice. Za sbírku Ziemia albo-albo obdržela Cenu předsedy komise v básnické soutěži G. Trakla v Krakově, za sbírku Małgorzata poszukuje Mistra získala Cenu M. Jodłowského v Brzegu.

**Ondřej Slabý**, narozen 1981, student gymnázia v Brně, fotograf.

**Jitka Stehlíková**, narozena 6. 3. 1955 v Jeseníku, dosud vydala sbírky básní Noční trhy (1980), Neobydlené ostrovy (1987), Hlasité deště (1993).

**Adam Suchý**, narozen 4. 3. 1974 v Olomouci, autor básnických sbírek Fifolení (1993, nominace na Cenu Jiřího Ortena za rok 1994), Křik motýla (1997), publicista, student LF a FF UP Olomouc.

**Roman Szpuk**, narozen 4. 9. 1960 v Teplicích, žije ve Vimperku, vydal Otisky dlaní (1990), Ohrožen skřivanem (1994), Bludiště (1994), Hvězda závěr (1994), Věžňova oblaka (1997), Ker praskot (1997). Zakládající člen Skupiny XXVI (1983).

**Michal Šanda**, narozen 1965, vydal sbírku STOA (1995), Ošklivé příběhy z krásných slov (1996), tiskne v Literárních novinách, Obratníku aj.

**Evžen Turnovský**, narozen 14. 8. 1929 v Praze, divadelní historik a překladatel. Jeho poezie je známa z časopisů, almanachů a z rozhlasu.

**Věra Vávrová**, narozena 7. 4. 1979 ve Vimperku, studuje gymnázium.

*Prosíme autory, aby texty posílali v rozsahu zhruba 3-10 stran resp. kusů básní a ke vzkazu přidávali krátkou zprávu o své biografii a publikační činnosti. Není zatím v sítích redakce vybírat z došlych knih a zasílat nepublikované příspěvky. Nezapomeňte napsat zpáteční adresu.*

### a n o n c e

**Nakladatelství Pragma** vydalo Jediný sen od Michala Filipa se skvostnými ilustracemi Markety Vyleťálové a s neméně zajímavou obálkou od Antonína Kysely.

Autorem kreseb v tomto vydání Psího vína je sochař **Zdeněk Tománek**, 1958, absolvent AVU v Praze, v současnosti profesor na SUPŠ v Uherském Hradišti, zastoupen ve sbírkách Národní galerie v Praze, v Galerii Slováckého muzea v Uh. Hradišti aj., zúčastnil se řady kolektivních výstav, uspořádal 8 výstav samostatných. Jeho sochařská tvorba je dynamická, neestétská, vzdaluje se koncepcí blokovitě uzavřené skulptury odvozené z lidské postavy a přijímá podněty z procesů odehrávajících se v přírodě.

Samostatnou část Tománkovy práce tvoří kresby.

Vysílají až sémanticky zabarvená poselství o „vesmíru, který kooptovaly“ - a vysílají to s nadsázkou a ironií.

2. Psí víno vyšlo za finančního přispění pana Ladislava Miky,  
MUDr. Bedřich Fridricha, Q-studia Uherský Brod a Ing. Miroslava Škubala

*Uzávěrka příštího čísla 25. ledna 1998*

Své příspěvky můžete posílat na kontaktní adresu:

Jaroslav Kovanda

Lesní čtvrt 3728

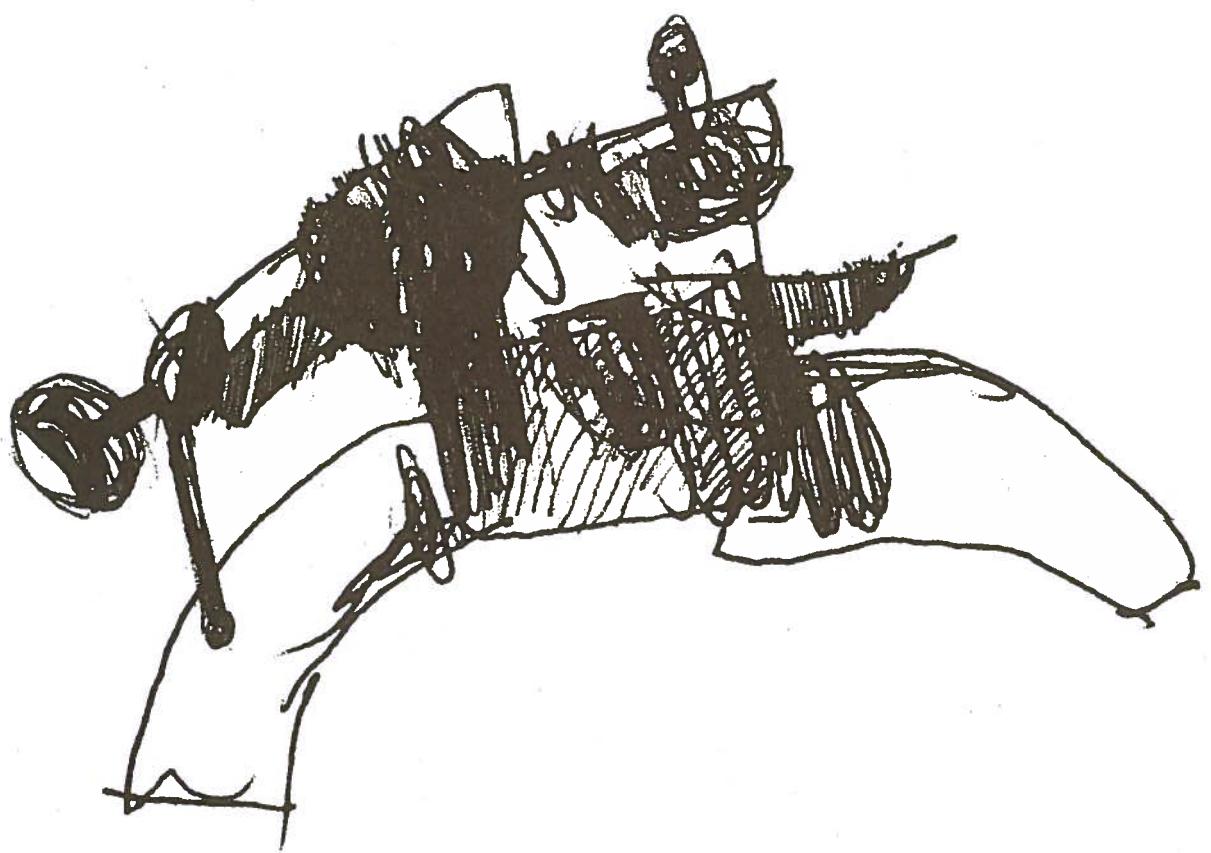
760 01 Zlín

Tel.: 067/ 721 2338, 791 4883

Psí víno, časopis pro současnou poezii, sazba a zlom RENO Zlín,  
vydává Jaroslav Kovanda, s.r.o. Graficky upravil Josef Ruszelák.

Vyšlo v prosinci 1997. Náklad 400 kusů.

Cena 25,- Kč



© Illustrations Zdeněk Tománek